

Technische nota betreffende de opdracht van de commissaris van met ziekenfondsen of landsbonden verbonden entiteiten in het kader van samenwerkingen met derden.

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) heeft met de norm van 21 juni 2018 de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing, ISA's) en de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten (International Standard on Review Engagements, ISRE 2410) in België van toepassing gemaakt op de controle van financiële overzichten (audit) en op de beoordeling van de tussentijdse financiële informatie, behoudens indien er voor de uitvoering van deze opdracht een bijzondere norm of aanbeveling van toepassing is.

Daarnaast bestaan er een aantal specifieke normen voor de uitvoering van bepaalde opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor (de zogeheten "exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten")¹.

Voor bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten stelt het IBR technische nota's op, die geraadpleegd kunnen worden op de website van het Instituut onder de tabbladen Regelgeving en publicaties > Rechtsleer > Technische nota's.

De technische nota's zijn bedoeld om praktische ondersteuning aan de bedrijfsrevisoren te bieden bij de uitoefening van hun werkzaamheden. Zij hebben geen verplichte normatieve draagwijdte maar beogen de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt.

In voorkomend geval dienen de technische nota's samen gelezen te worden met de normen waarop zij betrekking hebben. In geen geval wijzigen de technische nota's de bestaande normen, noch worden deze erdoor opgeheven.

De toepassing van de technische nota's ontslaat de bedrijfsrevisor niet van de kennis van het toepasselijke juridische kader (de Belgische wet- en regelgeving, de Belgische bijzondere normen en/of de ISA's), noch van de uitoefening van zijn professionele oordeelvorming en de implementering van werkzaamheden aangepast aan de kenmerken en bijzonderheden van elk dossier².

Voorafgaande opmerking

Deze technische nota dient te worden gelezen in samenhang met de technische nota betreffende de opdracht van de commissaris van het ziekenfonds of van de landsbond. De opdrachten van de commissaris van de landsbonden en van de commissarissen van de verbonden entiteiten zijn immers zo verschillend dat twee technische nota's nodig zijn.

Deze nota is ook van toepassing op de maatschappijen van onderlinge bijstand, VMOB's en RMOB's.

¹ De term "exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten" beoogt de opdrachten die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet- of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor worden toevertrouwd.

² Zie [IBR-advies 2021/06, Toepassing van de ISA's en ISRE 2410 en technische nota's met betrekking tot de uitvoering van bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten voorzien door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen](#).

Inhoudstafel

Voorafgaande opmerking	1
1. Context van deze technische nota	3
2. Doelstellingen van deze technische nota	3
3. Aard van de opdracht	3
4. Context van de opdracht	4
4.1. Begrip “samenwerking”	5
4.2. Indeling als verbonden entiteit met een sterke band	6
5. Opdrachtbrief.....	8
6. Werkzaamheden	9
7. Verplichting van de RvB van de verbonden entiteit	11
8. Schriftelijke bevestigingen	12
9. Verslagen	12
10. Termijnen.....	13

1. Context van deze technische nota

- §1. Artikel 43 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen (hierna “de Wet van 6 augustus 1990”) werd gewijzigd door een bepaling van de wet van 18 mei 2022, die in werking is getreden vanaf het boekjaar 2022. Deze wijziging heeft tot doel het juridische kader voor de samenwerking met derden te herdefiniëren. Met het oog op de uitvoering van bepaalde aspecten van het nieuwe artikel 43 werd het Koninklijk besluit van 21 november 2023 (hierna “het Koninklijk besluit” of “KB”) op 18 december 2023 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Dit besluit bepaalt onder meer de inhoud van het model van verslag van de raad van bestuur van de mutualistische entiteit.
- §2. Deze technische nota is bedoeld voor de commissarissen van verbonden entiteiten met een sterke band, zoals bedoeld in artikel 1, §§ 2 en 4 en artikel 3 van het KB. Zij dient te worden gelezen in samenhang met de technische nota met betrekking tot de commissaris van het ziekenfonds of van de landsbond.
- §3. Deze technische nota is bedoeld om praktische ondersteuning aan de commissarissen van deze verbonden entiteiten te bieden bij de toepassing van het Koninklijk besluit. Zij dient daarom samen gelezen te worden met het Koninklijk besluit voor een volledig inzicht in de daarin vastgelegde verplichtingen en richtlijnen.

2. Doelstellingen van deze technische nota

- §4. Deze technische nota heeft tot doel de specifieke aspecten te verduidelijken met betrekking tot de opdracht van de commissaris van een verbonden entiteit in de zin van artikel 3 van het Koninklijk besluit.

De opdracht van de commissaris van de verbonden entiteit bestaat erin een verslag op te stellen over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het verslag van de raad van bestuur (hierna “RvB”) van de verbonden entiteit.

3. Aard van de opdracht

- §5. De opdracht van de commissaris van de verbonden entiteit wordt beschouwd als een ISAE 3000-opdracht - assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, met een beperkte mate van zekerheid.
- §6. Een assuranceopdracht met een beperkte mate van zekerheid betekent dat de beroepsbeoefenaar het opdrachtrisico als basis voor zijn conclusie terugbrengt tot een niveau dat aanvaardbaar is, rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico hoger is dan voor een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid³.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie wordt de conclusie tot uitdrukking gebracht of een aangelegenheid onder de aandacht van de commissaris is gekomen die ertoe leidt dat de in het verslag van de RvB van de verbonden entiteit opgenomen

³ Norm inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en 3400 in België (B.S. 27 november 2023).

informatie over het onderzoeksobject één of meerdere afwijkingen van materieel belang bevat wat betreft de conformiteit, de juistheid en de volledigheid ervan ten aanzien van de Omzendbrief van de CDZ “XXX”, die zal worden opgesteld om te verduidelijken welke informatie concreet in het verslag moet worden vermeld.⁴ De aard, timing en omvang van uitgevoerde werkzaamheden bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn beperkt in vergelijking met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid⁵.

§7. De volgende omstandigheden van de opdracht rechtvaardigen dat het om een opdracht met een beperkte mate van zekerheid gaat:

- Het feit dat het verslag van de RvB van de verbonden entiteit informatie bevat waarvoor de commissaris het opdrachtrisico niet kan terugbrengen tot een niveau dat het mogelijk maakt een conclusie met een redelijke mate van zekerheid tot uitdrukking te brengen.

4. Context van de opdracht

§8. De doelstelling van de opdracht is om de fondsen die de ziekenfondsen/landsbonden aan hun verbonden entiteiten toekennen, te kunnen opvolgen, om te bepalen hoe ze werden aangewend en of hierbij de voorwaarden van de samenwerkingsovereenkomst werden nageleefd.

§9. Entiteiten die als "verbonden entiteiten" worden aangemerkt, zijn verplicht om minstens een keer per jaar verslag uit te brengen aan het ziekenfonds en/of de landsbond over de uitvoering van de samenwerking en de manier waarop de door het ziekenfonds of de landsbond toegekende financiële middelen werden aangewend. In haar verslag verstrekt de entiteit alle informatie die het ziekenfonds of de landsbond nodig heeft om haar eigen verslag aan haar algemene vergadering op te stellen.

§10. Dit verslag moet door de verbonden entiteit overgemaakt worden binnen dertig kalenderdagen na de datum van de algemene vergadering die de jaarrekening van de verbonden entiteit moet goedkeuren voor het boekjaar waarop de rapportering betrekking heeft en uiterlijk op 31 juli van het jaar X + 1 waarin de rapportering moet plaatsvinden (art. 5, § 1, tweede lid van het Koninklijk besluit).

Op hetzelfde moment maakt de verbonden entiteit met een sterke band (art. 5, § 1, vierde lid van het Koninklijk besluit) het speciale verslag van de commissaris van de verbonden entiteit over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het in de vorige paragraaf bedoelde verslag over (zie definities in §28 van deze technische nota).

⁴ Deze omzendbrief is momenteel in voorbereiding.

⁵ ISAE 3000, paragraaf 12 (a) (i) b.

4.1. Begrip “samenwerking”

§11. Het begrip “samenwerking” wordt omschreven in de Wet van 6 augustus 1990. Artikel 43, § 1, van deze wet bepaalt aldus in het eerste en het derde lid:

“De raad van bestuur van het ziekenfonds of van de landsbond brengt minstens een keer per jaar verslag uit aan de algemene vergadering over de samenwerking met de derden, ongeacht de vorm van deze samenwerking.

(...)

De samenwerking bedoeld in het eerste lid is deze die de uitvoering beoogt van de opdrachten van de ziekenfondsen en van de landsbonden die hen toevertrouwd worden door een wet, een decreet of een ordonnantie, alsmede de terbeschikkingstelling van een ziekenfonds of van een landsbond, door een verbonden entiteit, van goederen en prestaties om die opdrachten te verwezenlijken. (...).”.

Dit samenwerkingsbegrip kan veranderen, afhankelijk van de concrete situaties waarmee de sector wordt geconfronteerd.

Hoewel samenwerkingen met gewone leveranciers geen samenwerkingen vormen, moet er toch rekening worden gehouden met het feit dat er wel degelijk sprake is van samenwerking wanneer de derde een “*verbonden entiteit*” is.

4.2. Indeling als verbonden entiteit met een sterke band

- §12. Artikel 3 van het Koninklijk besluit bepaalt dat om een samenwerking te kunnen hebben in de zin van artikel 43 van de Wet van 6 augustus 1990 met een ziekenfonds of een landsbond, elke verbonden entiteit met een band van organisatorische aard of van patrimoniale aard, zoals bedoeld in §§ 2 en 4 van artikel 1 van het Koninklijk besluit, één of meerdere commissarissen moet aanstellen overeenkomstig de bepalingen van Titel 4 van Boek 3 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.
- §13. Als de verbonden entiteit hetzij op eigen initiatief, hetzij op grond van artikel 3 van het KB, een commissaris aanduidt, deelt ze tevens het verslag van de commissaris over de jaarrekening mee (art. 5, § 2 van het KB). De verbonden entiteit met een sterke band belast dus in dit geval haar commissaris met een aanvullende opdracht om verslag uit te brengen over de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het hierboven genoemde verslag. Dit speciale verslag van de commissaris wordt door de verbonden entiteit aan het ziekenfonds of aan de landsbond overgemaakt op hetzelfde moment als het verslag van de raad van bestuur van de verbonden entiteit.
- §14. Artikel 1 van het KB preciseert en omschrijft de banden van (1) organisatorische, (2) financiële en organisatorische, en (3) patrimoniale aard. Deze definities laten toe om deze entiteiten in te delen en de controle aan te passen aan de mate van de ontstane autonomie en van het ontstaan prudentieel risico. Zoals hierboven vermeld, legt artikel 3 van het KB de aanduiding van een commissaris op in verbonden entiteiten die een patrimoniale of organisatorische band hebben met een landsbond of een ziekenfonds, maar legt het de aanduiding van een commissaris niet op in verbonden entiteiten waarmee slechts een organisatorische en financiële band bestaat.

§15. Er bestaan drie vormen van samenwerking:

1. Niet-verbonden samenwerkende entiteit - art. 43, § 1, derde lid van de Wet van 6 augustus 1990;
2. Verbonden entiteit – “zwakke” band - art. 1, § 3 van het Koninklijk besluit;
3. Verbonden entiteit – “sterke” band - art. 1, § 2 en 4 van het Koninklijk besluit.

	Niet-verbonden samenwerkende entiteit	Verbonden entiteit – “zwakke” band	Verbonden entiteit – “sterke” band
Rapportering RvB aan AV mutualistische entiteit (Art. 43, § 1, eerste lid WET)	JA Informatie: art. 7 KB	JA Informatie: art. 7 en 8 KB	JA Informatie: art. 7 en 8 KB
Rapportering commissaris mutualistische entiteit (Art. 43, § 6 WET)	JA	JA	JA
Reikwijdte interne audit	/	Gebruik van de toegekende fondsen (Art. 2, derde lid KB)	Alle activiteiten (Art. 2, tweede lid KB)
Rapportering van derden (Art. 5, § 1, eerste lid KB)	/	JA	JA
Aanstelling van de commissaris door derden	/	NEE	JA (Art. 3 KB)
Rapportering commissaris van derden	/	/	JA (Art. 5, § 1, vierde lid KB)
Mededeling jaarrekening derden (Art. 5, § 2 KB)	/	JA ⁶	JA ⁶

§16. De verbonden entiteiten die een commissaris moeten benoemen en die niet één of meerdere commissarissen hebben, belast met de controle van de jaarrekening van het jaar waarin het Koninklijk besluit in werking is getreden (2023), moeten een commissaris benoemen uiterlijk voor de

⁶ Dit is alleen van toepassing indien de jaarrekening van de verbonden entiteit niet bij de NBB dient te worden neergelegd (artikel 5, § 2 van het Koninklijk besluit).

controle van de jaarrekening van het boekjaar volgend op de inwerkingtreding van het Koninklijk besluit.

5. Opdrachtbrief

§17. Voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht verkrijgt de commissaris van het bestuursorgaan van de verbonden entiteit een opdrachtbrief overeenkomstig artikel 21 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna: wet van 7 december 2016), die meer bepaald het volgende bevat:

- Een verklaring waarin het bestuursorgaan van de verbonden entiteit zijn verantwoordelijkheid erkent en begrijpt met betrekking tot:
 - Het opstellen van het verslag over de samenwerking met derden, opgesteld overeenkomstig artikel 5, § 1, eerste lid, van het Koninklijk besluit;
 - Het implementeren van interne controle- en risicobeheersystemen ter waarborging van de conformiteit, de juistheid en de volledigheid⁷ van het verslag van de RvB, opgesteld overeenkomstig artikel 5, § 1, eerste lid, van het Koninklijk besluit;
 - Het verstrekken van toegang aan de commissaris van de verbonden entiteit:
 - Tot alle relevante informatie waarover de RvB van de verbonden entiteit beschikt;
 - Tot de informatie die nodig is om de geschiktheid en de implementatie van interne controle- en risicobeheersystemen te beoordelen in het kader van zijn opdracht;
 - Tot aanvullende informatie die de commissaris van de verbonden entiteit kan opvragen voor controledoeleinden; en
 - Onbeperkte toegang tot personen binnen de verbonden entiteit die de commissaris van de verbonden entiteit noodzakelijk acht om assurance-informatie te verkrijgen.
- De verantwoordelijkheden van de commissaris van de verbonden entiteit, waaronder de verplichting om de relevante ethische voorschriften na te leven;
- De voorwaarden van de opdracht, meer bepaald:
 - De omschrijving van de opdracht;
 - De doelstelling en de reikwijdte van de opdracht;
 - Het feit dat schriftelijke bevestigingen zullen worden gevraagd;
 - Het beoogde gebruik van het door de commissaris uitgebrachte verslag, evenals een vermelding die aangeeft dat dit verslag niet mag worden gebruikt voor andere dan de aangegeven doeleinden;
 - De vaststelling en de betalingsmodaliteiten m.b.t. de honoraria.

⁷ In afwachting van de aanneming van een omzendbrief van de CDZ wordt aanbevolen om de definitie van deze termen op te nemen in de opdrachtbrief (zie §29 hierna).

§18. In de opdrachtbrief van de commissaris van de verbonden entiteit moet worden vermeld dat zijn verslag door de RvB van de verbonden entiteit zal worden meegedeeld aan de mutualistische entiteit/landsbond.

§19. De opdrachtbrief hoeft niet noodzakelijk een clause inzake aansprakelijkheidsbeperking te bevatten: het betreft een opdracht die verband houdt met het commissarismandaat en dus valt onder de aansprakelijkheidsbeperking zoals vastgelegd in de wet van 7 december 2016.

6. Werkzaamheden

§20. De doelstellingen van de commissaris van de verbonden entiteit zijn:

- a) Het beoordelen van het verslag van de RvB van de verbonden entiteit;
- b) Het beoordelen van de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het verslag van de RvB van de verbonden entiteit; en
- c) Het rapporteren overeenkomstig ISAE 3000 en deze technische nota.

§21. De opdracht van de commissaris van de verbonden entiteit is een beoordelingsopdracht, namelijk een assuranceopdracht die tot doel heeft een beperkte mate van zekerheid te verschaffen over de betrouwbaarheid van het verslag van de RvB van de verbonden entiteit.

§22. Om de beoordelingswerkzaamheden te kunnen uitvoeren die erop gericht zijn het risico op het vormen van een onjuiste conclusie tot een aanvaardbaar niveau te beperken, volgt de commissaris van de verbonden entiteit de bepalingen van ISAE 3000.

§23. De commissaris gaat na of het bestuursorgaan van de verbonden entiteit een verslag heeft opgesteld. Hij neemt kennis van het verslag van de RvB van de verbonden entiteit en valideert dat dit verslag de vereiste informatie bevat. De RvB van de verbonden entiteit zal gebruikmaken van het modelverslag dat ter beschikking wordt gesteld door de Controledienst voor de ziekenfondsen (hierna "CDZ").

§24. De commissaris van de verbonden entiteit zorgt voor het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject, alsook voor het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om in te spelen op de ingeschatte risico's en om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen.

§25. De commissaris van de verbonden entiteit voert een combinatie van werkzaamheden uit om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen. Indien één of meerdere aangelegenheden onder de aandacht van de beroepsbeoefenaar komen die ertoe leiden dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten, is van de beroepsbeoefenaar vereist om aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren.

§26. De commissaris van de verbonden entiteit maakt zich vertrouwd met de interne beheersingsomgeving die relevant is voor het opstellen van de door de verbonden entiteit te controleren financiële informatie en beoordeelt de goede werking van de interne beheersingsmaatregelen.

§27. Niet-gecorrigeerde afwijkingen worden tijdens de opdracht verzameld met als doel te evalueren of ze, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn bij het vormen van de conclusie van de beroepsbeoefenaar.

§28. De RvB van de verbonden entiteit moet interne controle- en risicobeheersystemen hebben geïmplementeerd ter waarborging van de conformiteit, de juistheid en de volledigheid van het verslag dat door de RvB van de verbonden entiteit is opgesteld overeenkomstig artikel 43, § 1 van de Wet van 6 augustus 1990.

De commissaris van de verbonden entiteit verwerft inzicht in de specifieke procedures die door de RvB zijn opgezet voor het opstellen van het verslag overeenkomstig paragraaf 47 van ISAE 3000.

De termen “conformiteit, juistheid en volledigheid”, zoals vermeld in artikel 5, § 1, vierde lid van het Koninklijk besluit en in artikel 43, § 6 van de Wet van 6 augustus 1990, zouden als volgt moeten worden begrepen:

- “Conformiteit” betekent dat de inhoud van het verslag over de samenwerkingen, opgesteld door de RvB van de verbonden entiteit, van het ziekenfonds of van de landsbond, in overeenstemming is met de artikelen 7, 8 en 9 van het Koninklijk besluit. Dit houdt in dat:
 - Het modelverslag waarvan door de RvB van de verbonden entiteit gebruik wordt gemaakt, de correcte versie is zonder toevoegingen of weglatingen, d.w.z. de meest recente versie van het door de CDZ ter beschikking gestelde model.
 - Het verslag van de RvB van de verbonden entiteit wordt opgesteld binnen de wettelijke termijnen.
 - Het verslag van de RvB van de verbonden entiteit wordt opgesteld en aangevuld overeenkomstig de Omzendbrief van de CDZ⁸ “XXX” (zie §6).
- “Juistheid” betekent dat de bedragen over de samenwerkingen die zijn opgenomen in het verslag van de RvB van de verbonden entiteit, van het ziekenfonds of van de landsbond, indien van toepassing, zijn afgestemd op de bedragen die zijn opgenomen in de boekhouding van het ziekenfonds of de landsbond of enige andere betrokken entiteit.
- “Volledigheid” betekent dat het verslag alle informatie bevat die vereist is volgens de Omzendbrief van de CDZ “XXX” (zie § 6)⁹ en overeenkomstig het Koninklijk besluit van 21 november 2023.

§29. Bepaalde informatie van voornamelijk kwalitatieve aard kan niet door de commissaris worden beoordeeld, zoals:

- Een beschrijving van het doel van de financiële overdrachten en hun aanwending;
- De verantwoording van de kwijschelding van schulden ten gunste van verbonden entiteiten;

⁸ Deze omzendbrief is momenteel in voorbereiding.

⁹ Deze omzendbrief is momenteel in voorbereiding.

- De te verstrekken informatie indien de verbonden entiteit op haar beurt geheel of gedeeltelijk de ontvangen fondsen van het ziekenfonds of de landsbond overdraagt aan andere derden.

In voorkomend geval zal de commissaris van de verbonden entiteit een voorbehoud tot uitdrukking moeten brengen of aangeven dat hij in de onmogelijkheid verkeert om een conclusie te formuleren met betrekking tot gegevens waarvan het noch technisch, noch materieel mogelijk is na te gaan of deze correct zijn, of die gebaseerd zijn op gegevens die niet volledig zijn uitgewerkt binnen de entiteit, of als gevolg van de inherente beperkingen van de opdracht.

In ieder geval zal de commissaris beoordelen of er geen van materieel belang zijnde inconsistenties zijn ten opzichte van de kennis die hij van het dossier heeft.

§30. De commissaris stelt een materialiteitsdrempel vast en baseert zich op deze drempel om de uit te voeren werkzaamheden op te zetten en de resultaten van deze uitvoering te evalueren. Indien van toepassing, moet de commissaris de materialiteitsdrempel herzien als hij tijdens de uitvoering van de opdracht kennis krijgt van informatie die hem ertoe zou hebben gebracht om aanvankelijk een andere materialiteitsdrempel vast te stellen.

De bepaling van de materialiteit/materialiteitsdrempel gebeurt op basis van de professionele oordeelsvorming van de commissaris van de verbonden entiteit. Zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten worden in aanmerking genomen. Zo wordt niet alleen rekening gehouden met de hoeveelheid transactiestromen tussen verbonden partijen, maar ook met de aard, oorsprong en terugkerende aard van deze stromen.

Er wordt alleen rekening gehouden met de materialiteitsdrempel ten opzichte van het deel van de informatie die wordt verstrekt in het verslag van de RvB van de verbonden entiteit en die gebaseerd is op geregistreerde boekhoudkundige gegevens.

§31. Overeenkomstig artikel 86 van de wet van 7 december 2016, en onverminderd § 1, 1°, zijn de commissarissen van het ziekenfonds, van de landsbond en van de verbonden entiteiten gebonden door het beroepsgeheim. Er is geen specifieke uitzondering voorzien in het kader van deze opdracht.

7. Verplichting van de RvB van de verbonden entiteit

§32. De RvB van de verbonden entiteit is hoofdzakelijk verantwoordelijk voor het opstellen van het verslag over de relaties met de ziekenfondsen/landsbonden en voor het meedelen van de informatie zoals opgenomen in artikelen 7, 8 en 9 van het Koninklijk besluit. Op basis van de aard van de band met het ziekenfonds/de landsbond dient laatstgenoemde een commissaris te benoemen.

§33. De commissaris van de verbonden entiteit vraagt informatie op bij de RvB:
a) Over de aard van de relatie tussen de entiteit en de ziekenfondsen/landsbonden; en

b) Of de entiteit transacties is aangegaan met deze ziekenfondsen/landsbonden in de financiële verslaggevingsperiode, en zo ja, de aard en het voorwerp van deze transacties.

De relaties en transacties met ziekenfondsen/landsbonden worden geregistreerd en geboekt via de informatiesystemen van de entiteit. De RvB zet passende interne beheersingsmaatregelen op, implementeert en houdt deze in stand met betrekking tot het aangaan, uitvoeren en monitoren van de relaties en transacties met ziekenfondsen/landsbonden.

§34. In het kader van zijn audit zal de commissaris van de verbonden entiteit aandacht besteden aan omstandigheden die kunnen wijzen op het bestaan van relaties en transacties met ziekenfondsen/landsbonden die het management niet vooraf heeft geïdentificeerd, vastgesteld of onder zijn aandacht heeft gebracht.

8. Schriftelijke bevestigingen

§35. De commissaris van de verbonden entiteit moet aan de RvB van de verbonden entiteit schriftelijke bevestigingen vragen waarin wordt bevestigd dat:

- Hij zijn verantwoordelijkheden voor het opstellen van de financiële overzichten in overeenstemming met het van toepassing zijnde boekhoudkundige referentiestelsel heeft vervuld;
- Hij alle nuttige informatie aan de commissaris van de verbonden entiteit heeft verstrekt;
- Hij de voorwaarden verbonden aan de door het (de) ziekenfonds(en)/de landsbond(en) ter beschikking gestelde fondsen heeft nageleefd;
- Hij geen kennis heeft van enige fraude of vermoeden van fraude met betrekking tot de door het (de) ziekenfonds(en)/de landsbond(en) ter beschikking gestelde fondsen. De te verkrijgen bevestigingen zijn afhankelijk van de omstandigheden en worden aangepast aan de aard van de opdracht.

§36. Indien de commissaris van de verbonden entiteit **niet alle** gevraagde **schriftelijke bevestigingen verkrijgt**, dan:

- Bespreekt hij de situatie, indien nodig, met de RvB van de verbonden entiteit;
- Herevalueert hij de integriteit van de RvB van de verbonden entiteit en beoordeelt hij de mogelijke impact hiervan op de betrouwbaarheid van de (mondelinge of schriftelijke) verklaringen en van de assurance-informatie in het algemeen; en
- Treft hij gepaste maatregelen en bepaalt hij de mogelijke impact op de conclusie van zijn verslag.

9. Verslagen

§37. ISAE 3000 vereist geen gestandaardiseerd formaat voor het vormen van de conclusie in het kader van de beoogde certificeringsopdrachten. In plaats daarvan identificeert het de basiselementen die in het verslag zouden moeten worden opgenomen. De verslagen zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden van de opdracht.

- §38. Overeenkomstig ISAE 3000 stelt de commissaris van de verbonden entiteit documentatie op die voorziet in:
- een voldoende en geschikte vastlegging van de onderbouwing van zijn beoordelingsverslag; en
 - Informatie waaruit blijkt dat de beoordeling is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de standaarden en in overeenstemming met de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde eisen.
- §39. Het is de taak van de commissaris van de verbonden entiteit met een sterke band om van het ziekenfonds/de landsbond een bevestiging te verkrijgen van alle nog verschuldigde saldi op de afsluitingsdatum. Elke afwijking van materieel belang moet door de commissaris van de verbonden entiteit in zijn verslag worden vermeld.
- §40. De commissaris van de verbonden entiteit formuleert **een oordeelonthouding**:
- a. Wanneer hij oordeelt dat er twijfel bestaat omtrent de integriteit van de RvB van de verbonden entiteit, die voldoende significant is om te concluderen dat de schriftelijke bevestigingen niet betrouwbaar zijn;
 - b. Wanneer de RvB van de verbonden entiteit de vereiste bevestigingen niet verschaft;
 - c. Wanneer hij niet in staat is om voldoende assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie met een beperkte mate van zekerheid te kunnen vormen.

10. Termijnen

- §41. Overeenkomstig artikel 5, § 1, tweede lid van het Koninklijk besluit maakt de verbonden entiteit haar verslag over binnen 30 kalenderdagen na de datum van de algemene vergadering die de jaarrekening van de verbonden entiteit moet goedkeuren voor het boekjaar waarop de rapportering betrekking heeft en uiterlijk op 31/7/X+1.
- §42. Indien de samenwerking een ziekenfonds betreft, wordt binnen dezelfde termijn een kopie van het verslag overgemaakt aan de landsbond waarbij het ziekenfonds is aangesloten. (art. 5, § 1, derde lid van het Koninklijk besluit).
- §43. Voor de verbonden entiteiten met een sterke band maakt de verbonden entiteit het verslag van haar commissaris binnen dezelfde termijn over aan het ziekenfonds of de landsbond. (art. 5, § 1, vierde lid van het Koninklijk besluit).